

הרב שבת לוי

ראש כולל הליכות משה

רחוב ר' יוסף חיים 6

בני ברק

רב ומו"צ דשכונת רמת אהרן

רחוב הרב פוברסקי 2

בני ברק

האריך

בס"ד

עקירה מדופן הספינה והנחה לכרמלית. ועקירה זו נעשית מכוחו לא ממש ממעשה ידיו, לפיכך פטור ברה"י ומותר גמור בכרמלית. לכן מובן מדוע כשמתיו מים בים מותר, שהרי לא שפך המים להדיא אלא הוא נכנס לתוך המים וממילא נוצר לחץ מכוחו ויצאו המים בהתזה, וכל שנעשית מכוחו ולא בכוחו דהיינו שליחה ממעשה ידיו אינו חייב בשבת. ולכן השופך בביב אין בו חיוב מן התורה, דברגע שנפלו ע"ג הקרקע נמצא שהמשך יציאתם הינו מכוחו ולא בכוחו.

נמצא שכל העושה מלאכה מכוחו ולא בכוחו, אינו אלא מדרבנן, וכשהמלאכה עצמה הנוצרת אינה אלא דרבנן כמנו שפיכה לכרמלית, הרי הוא מותר גמור.

ובנד"ד אף אם המים היו גורמים למלאכה כלשהי הלא אינו אלא מדרבנן, דאף לשיטת החזו"א, בנד"ד שאין הפעלה חדשה וסגירת מעגל, אין כאן איסור דאורייתא לכ"ע, וא"כ כל קריאת החיישנים והכתיבה על הצג אינו אלא מדרבנן, והואיל והכל נעשה ע"י המים נחשב הדבר מכוחו באיסור דרבנן, ומותר גמור הוא. ק"ו שבנד"ד אף לא עושה כתיבה ולא קריאה אלקטרונית, אלא כפי שביארנו לעיל שהחיישן עובד כל הזמן ומה שרואה הוא קולט, דהו"ל כמו מצלמה שמצלמת כל הזמן בין אם אדם עובד או לא, דפשיטא שאין איסור לעבור שם שהרי לא מפעיל כלום, וזה שהוא מצלם, הוא גורם לעצמו ולא שהאדם גרם לו. ה"נ בנד"ד לא פתיחת הברז גרמה את הכתיבה, אלא הקריאה והכתיבה היתה ממילא כל העת, אלא שכעת קולטת את הזרימה, אבל אין כאן כל הפעלה וכ"ש שיש להתיר בהיתר גמור.

ג) גם אם היה מקום לדמות פעולה זו לכח כוחו דהמים לא עושים מלאכה אלא החיישן שעובד לפי זרימת המים מפעיל ועושה איזה איסור מדרבנן, גם היה מקום להקל, שהרי בכח כוחו כתב הרדב"ז (ח"א סימן קעא) להתיר אף באיסור דאורייתא, ואף שבשו"ת יבי"א (ח"ג חאו"ח סימן יח אות ה) הסתפק בדין כח כוחו בשבת, מ"מ בדרבנן גם הוא יורה להקל. וכ"ש בנד"ד דלא מפעיל כלום, וא"כ אף אין כאן כח כוחו ולכן יש בזה היתר גמור.

בית דין פתח תקוה

י"א אלול תשס"ה

ליו"ר מועדון א"י ב"ר אליהו. קצת ורדן.

ג.ש.ל.

